Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

4. října 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Justiční spolupráce v občanských věcech – Příslušnost a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech – Nařízení (ES) č. 44/2001 – Články 34 a 45 – Uznávání a výkon rozhodnutí – Zrušení prohlášení vykonatelnosti soudních rozhodnutí – Důvody pro odmítnutí – Veřejný pořádek dožádaného členského státu – Uložení povinnosti deníku a jednomu z jeho novinářů k náhradě škody za poškození dobré pověsti sportovního klubu – Náhrada škody – Článek 11 Listiny základních práv Evropské unie – Svoboda tisku“

Ve věci C-633/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Cour de cassation (Kasační soud, Francie) ze dne 28. září 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 11. října 2022, v řízení

Real Madrid Club de Fútbol,

AE

proti

EE,

Société Éditrice du Monde SA,

Soudní dvůr (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, T. von Danwitz (zpravodaj), F. Biltgen a N. Piçarra, předsedové senátů, S. Rodin, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer a D. Gratsias, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

za soudní kancelář: R. Şereş, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. října 2023,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Real Madrid Club de Fútbol a AE: C. Angulo Delgado a J. M. Villar Uríbarri, abogados,

– za EE a Société Éditrice du Monde SA: P. Spinosi, avocat,

– za francouzskou vládu: B. Fodda a E. Timmermans, jako zmocněnci,

– za německou vládu: J. Möller, M. Hellmann, a J. Simon, jako zmocněnci,

– za španělskou vládu: A. Gavela Llopis a A. Pérez-Zurita Gutiérrez, jako zmocněnkyně,

– za maltskou vládu: A. Grech, advocate, a D. Sarmiento Ramírez-Escudero, abogado,

– za Evropskou komisi: S. Noë, P. J. O. Van Nuffel a W. Wils, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. února 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 34 a 36 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) ve spojení s článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Real Madrid Club de Fútbol (dále jen „Real Madrid“) a AE na straně jedné a EE a společností Société Éditrice du Monde SA na straně druhé, který se týkal otázky, zda má být ve Francii vykonán rozsudek vydaný ve Španělsku, kterým byla EE a této společnosti uložena povinnost zaplatit Realu Madrid a AE náhradu škody za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku zveřejnění článku, který se jich týkal, v deníku *Le Monde*.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 44/2001

3 Body 16 až 18 odůvodnění nařízení č. 44/2001 uváděly:

„(16) Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci Společenství umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů.

(17) Na základě stejné zásady vzájemné důvěry musí být postup pro výkon rozhodnutí vydaného v jednom členském státě v jiném členském státě účinný a rychlý. K tomuto účelu by mělo být prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydáno v zásadě bez dalšího po zcela formální kontrole předložených písemností, aniž by měl soud možnost vznést bez návrhu jakékoli důvody pro nevykonání soudního rozhodnutí ve smyslu tohoto nařízení.

(18) Nicméně s ohledem na právo odpůrce se odpůrce může v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhat zrušení prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že existuje jeden z důvodů pro nevykonání rozhodnutí. Podat opravný prostředky by měl mít možnost rovněž navrhovatel, pokud byl zamítnut jeho návrh na vydání prohlášení vykonatelnosti.“

4 Kapitola III nařízení č. 44/2001, obsahující články 32 až 56 tohoto nařízení, stanovila pravidla pro uznávání a výkon rozhodnutí, vydaných v některém členském státě, v ostatních členských státech.

5 Článek 33 odst. 1 tohoto nařízení stanovil:

„Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.“

6 Článek 34 bod 1 uvedeného nařízení stanovil:

„Rozhodnutí se neuzná,

1. je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá.“

7 Článek 36 nařízení č. 44/2001 stanovil:

„Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

8 Články 38 až 52 nařízení č. 44/2001, které byly obsaženy v oddíle 2 kapitoly III tohoto nařízení, upravovaly řízení o prohlášení vykonatelnosti.

9 Článek 38 odst. 1 nařízení č. 44/2001 zněl takto:

„Rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné.“

10 Článek 43 odst. 1 tohoto nařízení stanovil:

„Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.“

11 Článek 44 uvedeného nařízení stanovil:

„Rozhodnutí vydané o opravném prostředku může být napadeno pouze opravným prostředkem uvedeným v příloze IV.“

12 Článek 45 téhož nařízení stanovil:

„1. Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 43 nebo článku 44 podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí pouze na základě důvodů uvedených v článcích 34 a 35. Soud vydá neprodleně rozhodnutí.

2. Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

13 Příloha IV nařízení č. 44/2001 uváděla:

„Opravné prostředky podle článku 44 jsou tyto:

– v Belgii, Řecku, Španělsku, Francii, Itálii, Lucembursku a Nizozemsku kasační stížnost,

[…]“

Nařízení (EU) č. 1215/2012

14 Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1) bylo zrušeno a nahrazeno nařízení č. 44/2001.

15 Článek 66 nařízení č. 1215/2012 stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje pouze na řízení zahájená, na veřejné listiny formálně vyhotovené nebo registrované a na soudní smíry schválené či uzavřené ke dni 10. ledna 2015 nebo po něm.

2. Aniž je dotčen článek 80, použije se [nařízení č. 44/2001] i nadále na rozhodnutí vydaná v zahájených řízeních, veřejné listiny formálně vyhotovené nebo registrované a soudní smíry schválené či uzavřené přede dnem 10. ledna 2015 a spadající do oblasti působnosti [nařízení č. 44/2001].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

16 Dne 7. prosince 2006 zveřejnil deník *Le Monde* článek novináře EE, který je zaměstnancem tohoto deníku, ve kterém bylo uvedeno, že Real Madrid a Fútbol Club Barcelona využívaly služeb strůjce sítě dopingu v cyklistice. Tuto novinovou zprávu převzala řada sdělovacích prostředků, zejména španělských. Dne 23. prosince 2006 zveřejnil deník *Le Monde* bez jakéhokoli komentáře dopis, který mu předal klub Real Madrid a který uvedené informace popírá.

17 Dne 25. května 2007 podali Real Madrid a AE, člen jeho lékařského týmu, u Juzgado de Primera Instancia de Madrid (soud prvního stupně v Madridu, Španělsko) žalobu na náhradu škody pro poškození dobré pověsti proti Société éditrice du Monde a EE. Rozsudkem ze dne 27. února 2009 uvedený soud uložil Société éditrice du Monde a EE zaplacení částky 300 000 eur klubu Real Madrid a 30 000 eur AE jako náhradu nemajetkové újmy a nařídil zveřejnění svého rozsudku v deníku *Le Monde* a ve španělských novinách. Tento rozsudek byl v podstatné části potvrzen rozsudkem Audiencia Provincial de Madrid (provinční soud v Madridu, Španělsko). Kasační opravný prostředek podaný proti uvedenému rozsudku byl zamítnut rozsudkem Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 24. února 2014.

18 Usnesením ze dne 11. července 2014 nařídil Juzgado de Primera Instancia de Madrid (soud prvního stupně v Madridu) výkon tohoto rozsudku Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) a uložil Société éditrice du Monde a EE povinnost zaplatit Real Madridu částku 300 000 eur jako jistinu a částku 90 000 eur z titulu úroků a nákladů řízení. Usnesením ze dne 9. října 2014 rovněž nařídil výkon uvedeného rozsudku a zaplacení částky 30 000 eur jako jistiny a částky 3 000 eur z titulu úroků a nákladů řízení ve prospěch AE.

19 Dne 15. února 2018 vydal tribunal de grande instance de Paris (soud prvního stupně v Paříži, Francie) dvě prohlášení o vykonatelnosti rozsudku Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) ze dne 24. února 2014, jakož i těchto usnesení.

20 Rozsudky ze dne 15. září 2020 cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie) tato prohlášení zrušil z důvodu, že jelikož jsou zjevně v rozporu s francouzským mezinárodním veřejným pořádkem, nemohou být uvedený rozsudek a uvedená usnesení ve Francii vykonána. V tomto ohledu cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) zaprvé uvedl, že španělské soudy uložily žalovaným v původním řízení náhradu škody, ačkoli se klub Real Madrid nedovolával vzniku majetkové újmy. Zadruhé uvedl, že před španělským soudem byl diskutován pouze mediální účinek článku dotčeného v původním řízení, jehož pravdivost španělské sdělovací prostředky popřely, takže vzniklá újma byla tímto popřením zmírněna. Zatřetí, uložení povinnosti zaplatit částku 300 000 eur jakožto jistinu a částku 90 000 eur z titulu úroků a nákladů řízení se týká fyzické osoby, jakož i společnosti vydávající deník, a představují 50 % čisté ztráty a 6 % částky výše disponibilních finančních prostředků této společnosti ke dni 31. prosince 2017. Začtvrté, uložení povinnosti zaplatit částku 30 000 eur jakožto jistinu a částku 3 000 eur z titulu úroků a nákladů řízení ve prospěch AE navyšují povinnost uloženou výše uvedenými odsuzujícími rozhodnutími. Konečně je velmi vzácné, aby výše náhrady škody přiznané za poškození dobré pověsti nebo jména přesáhla 30 000 eur, přičemž francouzské právo postihuje pomluvu ve vztahu k jednotlivcům pouze pokutou v maximální výši 12 000 eur.

21 Uvedený soud dospěl k závěru, že dotčená uložení povinnosti měla novináře a tiskovou společnost odrazovat od účasti na veřejné diskusi o věcech veřejného zájmu, čímž sdělovacím prostředkům mohou bránit v plnění jejich úkolu spočívajícího v informování a kontrole, takže uznání nebo výkon rozhodnutí, kterými byly tyto povinnosti uloženy, jsou v nepřijatelném rozporu s francouzským mezinárodním veřejným pořádkem, neboť porušují svobodu projevu.

22 Klub Real Madrid a AE podali ke Cour de cassation (Francie), který je předkládajícím soudem, kasační stížnost proti rozsudkům cour d'appel (odvolací soud v Paříži) ze dne 15. září 2020, přičemž namítaly, že přezkum přiměřenosti náhrady škody může být proveden pouze, pokud má tato náhrada sankční, a nikoliv kompenzační povahu. Kromě toho cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) tím, že nahradil posouzení újmy soudem původu svým vlastním posouzením, přezkoumal španělská rozhodnutí dotčená v původním řízení, čímž porušil čl. 34 bod 1 a článek 36 nařízení č. 44/2001. Konečně tento soud nezohlednil závažnost pochybení, která španělský soud zjistil, ani skutečnost, že ekonomická situace povinných osob není relevantní pro posouzení nepřiměřenosti uložené náhrady škody, která v každém případě nesmí být posuzována z hlediska vnitrostátních norem.

23 Předkládající soud zejména uvádí, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva ponechává čl. 10 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), jen malý prostor pro omezení svobody projevu v oblasti politické diskuse i v oblasti otázek obecného zájmu (ESLP, 23. dubna 2015, Morice v. Francie, CE:ECHR:2015:0423JUD002936910, bod 125). Do této druhé kategorie patří

zveřejňování informací týkajících se sportu (ESLP, 26. dubna 2007, Colaço Mestre a SCI – Sociedade Independente de Comunicação, S. A. v. Portugalsko, CE:ECHR:2007:0426JUD001118203, bod 28). Kromě toho je odrazující účinek uložení povinnosti k náhradě škody parametrem pro posouzení přiměřenosti takového opatření k nápravě újmy způsobené pomlouvačnými výroky. Pokud jde konkrétně o svobodu projevu novinářů, je třeba dbát na to, aby výše náhrady škody uložená tiskovým společnostem nemohla ohrozit jejich ekonomické základy (ESLP, 26. listopadu 2013, Błaja News Sp. z o.o. v. Polsko, CE:ECHR:2013:1126JUD005954510, bod 71).

24 Za těchto podmínek se Cour de cassation (Kasační soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být články 34 a 36 nařízení [č. 44/2001] a článek 11 [Listiny] vykládány v tom smyslu, že uložení povinnosti k náhradě škody za poškození dobré pověsti sportovního klubu prostřednictvím informace zveřejněné deníkem může být zjevně v rozporu se svobodou projevu, a představovat tak důvod pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí?

2) V případě kladné odpovědi, je třeba tato ustanovení vykládat v tom smyslu, že nepřiměřenost uložené povinnosti může být dožádaným soudem konstatována pouze tehdy, je-li náhrada škody kvalifikována jako sankční buď soudem původu, nebo dožádaným soudem, a nikoliv pokud je přiznána jako náhrada nemajetkové újmy?

3) Mají být tato ustanovení vykládána v tom smyslu, že dožádaný soud může vycházet pouze z odrazujícího účinku uložené povinnosti s ohledem na zdroje osoby, jíž byla povinnost uložena, nebo že může zohlednit i další faktory, jako je závažnost pochybení nebo rozsah újmy?

4) Může být odrazující účinek s ohledem na zdroje deníku sám o sobě důvodem pro odmítnutí uznání nebo výkonu rozhodnutí z důvodu zjevného porušení základní zásady svobody tisku?

5) Je třeba odrazujícím účinkem rozumět ohrožení finanční rovnováhy deníku, nebo může tento účinek spočívat pouze v zastrašujícím účinku?

6) Měl by být odrazující účinek posuzován stejným způsobem ve vztahu ke společnosti vydávající deník a ve vztahu k novináři, jakožto fyzické osobě?

7) Je obecná ekonomická situace tištěných novin relevantní okolností pro posouzení, zda kromě osudu dotčeného deníku může mít uložení povinnosti zastrašující účinek na všechny sdělovací prostředky?“

K předběžným otázkám

25 Je třeba předeslat, že předmětem původního řízení je kasační stížnost týkající se zrušení, na základě čl. 45 odst. 1 nařízení č. 44/2001, prohlášení vykonatelnosti rozsudku a dvou usnesení vydaných ve Španělsku ve Francii z důvodu, že jejich výkon by měl za následek zjevné porušení svobody projevu zakotvené v článku 11 Listiny.

26 Pokud jde o použitelnost nařízení č. 44/2001 *ratione temporis*, čl. 66 odst. 2 nařízení č. 1215/2012 stanoví, že nařízení č. 44/2001 se nadále použije na řízení zahájená před 10. lednem 2015, a tedy i na rozhodnutí vydaná v rámci těchto řízení. Ve věci v původním řízení byl rozsudek a usnesení, o jejichž výkon se jedná, vydán v návaznosti na žalobu podanou ve Španělsku před tímto datem. Nařízení č. 44/2001 je tedy, jak rovněž uvedla Evropská komise, použitelné *ratione temporis* ve věci v původním řízení.

27 Pokud jde o relevantní ustanovení tohoto nařízení pro účely posouzení položených otázek, je třeba konstatovat, že se v případě kasační stížnosti podané k předkládajícímu soudu jedná o opravný prostředek podle článku 44 nařízení č. 44/2001 ve spojení s jeho přílohou IV. Důvody pro zamítnutí prohlášení vykonatelnosti, o které může vnitrostátní soud, u něhož byl podán opravný prostředek podle tohoto článku 44, opřít své rozhodnutí, jsou stanoveny v článku 45 uvedeného nařízení, jehož odstavec 1 odkazuje na důvody pro odmítnutí uznání uvedené v článcích 34 a 35 uvedeného nařízení a jehož odstavec 2, stejně jako článek 36 uvedeného nařízení, obsahuje zákaz přezkumu cizího rozhodnutí, o jehož výkon se jedná, ve věci samé.

28 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda a případně za jakých podmínek musí být výkon rozsudku, kterým se společnosti vydávající deník a jednomu z jejích novinářů ukládá povinnost zaplatit náhradu škody za nemajetkovou újmu, která vznikla sportovnímu klubu a jednomu z členů jeho lékařského týmu z důvodu poškození jejich dobré pověsti v důsledku informací, které o nich zveřejnil tento deník, odmítnut na základě čl. 34 bodu 1 ve spojení s článkem 45 nařízení č. 44/2001 z důvodu, že může představovat zjevné porušení svobody projevu zakotvené v článku 11 Listiny, a tím i narušení veřejného pořádku dožádaného členského státu.

K článku 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001 ve spojení s článkem 45 tohoto nařízení

29 Režim uznávání a výkonu soudních rozhodnutí stanovený nařízením č. 44/2001 spočívá, jak vyplývá z bodů 16 a 17 jeho odůvodnění, na vzájemné důvěře ve výkon spravedlnosti v rámci Evropské unie. Taková důvěra vyžaduje nejen, aby soudní rozhodnutí vydaná v některém členském státě byla bez dalšího uznána v jiném členském státě, ale rovněž aby byl postup pro výkon takového rozhodnutí v posledně uvedeném státě účinný a rychlý. Uvedený postup musí podle bodu 17 odůvodnění tohoto nařízení zahrnovat pouze zcela formální kontrolu písemností požadovaných pro přiznání vykonatelnosti v dožádaném členském státě, jelikož prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí je vydáváno téměř automaticky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2019, Aktiva Finants, C-433/18, EU:C:2019:1074, bod 23).

30 Podle čl. 33 odst. 1 nařízení č. 44/2001 jsou tedy rozhodnutí vydaná v jednom členském státě v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení, a podle čl. 38 odst. 1 téhož nařízení jsou vykonána v jiném členském státě poté, co zde byla na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášena za vykonatelná.

31 Systém opravných prostředků proti uznání nebo výkonu rozhodnutí, který toto nařízení stanoví, směřuje, jak vyplývá z bodů 16 až 18 odůvodnění tohoto nařízení, k nastolení spravedlivé rovnováhy mezi vzájemnou důvěrou ve výkon spravedlnosti v rámci Unie, která umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla v zásadě bez dalšího uznávána a prohlašována za vykonatelná v jiném členském státě, a právy obhajoby, podle něhož se odpůrce může v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhat zrušení

prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že existuje jeden z důvodů pro nevykonání rozhodnutí (rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 73, a ze dne 7. července 2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, bod 36).

32 V tomto ohledu omezuje čl. 45 odst. 1 nařízení č. 44/2001 možnost zamítnout nebo zrušit prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí na jeden z důvodů stanovených v článcích 34 a 35 uvedeného nařízení.

33 Článek 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 stanoví, že se rozhodnutí neuzná, je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá.

34 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora musí být článek 34 nařízení č. 44/2001 vykládán striktně, neboť představuje překážku uskutečnění jednoho ze základních cílů tohoto nařízení. Může se tedy uplatnit pouze ve výjimečných případech (rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 55, a ze dne 20. června 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, bod 77 a citovaná judikatura).

35 Pokud jde konkrétně o bod 1 tohoto článku 34, ačkoli je členským státům v zásadě ponechána volnost určit podle výhrady obsažené v tomto bodě požadavky vyplývající z jejich veřejného pořádku v souladu s jejich vnitrostátními pojetími, spadá určení mezí tohoto pojmu do výkladu tohoto nařízení. Soudnímu dvoru proto sice nepřísluší vymezit obsah veřejného pořádku členského státu, ale přísluší mu kontrolovat meze, v jejichž rámci může soud členského státu použít tento pojem, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, body 56 a 57, a ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 42).

36 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 36 a čl. 45 odst. 2 nařízení č. 44/2001 tím, že stanoví zákaz přezkoumávání cizího rozhodnutí ve věci samé, zakazují soudu dožádaného členského státu odmítnout uznání nebo výkon tohoto rozhodnutí jen proto, že existuje rozdíl mezi právním pravidlem použitým soudem členského státu původu a právním pravidlem, které by byl použil soud dožádaného členského státu, pokud by mu byl spor předložen. Stejně tak nemůže soud dožádaného členského státu přezkoumávat správnost právních nebo skutkových posouzení, která provedl soud členského státu původu (viz rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 58, a ze dne 25. května 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 41).

37 Z toho důvodu použití ustanovení o veřejném pořádku stanoveného v čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001 přichází v úvahu pouze v případě, že by uznání nebo výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě nepřijatelným způsobem narušovaly právní řád dožádaného členského státu, neboť by byla dotčena některá základní zásada. Aby byl respektován zákaz přezkoumávání cizího rozhodnutí ve věci samé, musel by zásah představovat zjevné porušení právního pravidla považovaného v právním řádu dožádaného členského státu za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní (viz rozsudky ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 59, a ze dne 25. května 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 42).

38 Soud dožádaného členského státu tedy nemůže odmítnout uznat nebo vykonat rozhodnutí vydané v jiném členském státě pouze z důvodu, že má za to, že v tomto rozhodnutí bylo vnitrostátní právo nebo unijní právo použito nesprávně, neboť jinak by byl zpochybněn účel nařízení č. 44/2001. Je

třeba mít naopak za to, že v takových případech systém opravných prostředků zavedený v každém členském státě, který je doplněn mechanismem řízení o předběžné otázce stanoveným v článku 267 SFEU, poskytuje právním subjektům dostatečnou záruku. Ustanovení o veřejném pořádku by se v takových případech uplatnilo pouze v rozsahu, v němž uvedené nesprávné právní posouzení způsobí, že uznání nebo výkon rozhodnutí v dožádaném členském státě budou považovány za zjevné porušení zásadního právního pravidla v právním řádu uvedeného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 60).

39 Okolnost, že se dotčené zjevné porušení týká pravidla unijního práva, a nikoli pravidla vnitrostátního práva dožádaného členského státu, nemění podmínky použití ustanovení o veřejném pořádku ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001, ať už se jedná o pravidlo hmotného nebo procesního práva. Podle ustálené judikatury je totiž na vnitrostátním soudu, aby zajistil stejnou účinnost ochrany práv zakotvených vnitrostátním právním řádem i práv zakotvených právním řádem unijním. Ustanovení o veřejném pořádku se má uplatnit týmž způsobem, pokud by dané právní pochybení znamenalo, že by uznání nebo výkon dotyčného rozhodnutí v dožádaném členském státě vedlo ke zjevnému porušení právního pravidla zásadního pro unijní právní řád, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní, a tedy pro právní řád tohoto členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. července 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 48, a ze dne 7. září 2023, Charles Taylor Adjusting, C-590/21, EU:C:2023:633, bod 36 a citovaná judikatura).

40 Soudní dvůr již rozhodl, že tomu tak je zejména ve vztahu k základním právům uznaným na úrovni Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. března 2000 Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, bod 38).

41 Vzhledem k tomu, že uplatňování nařízení č. 44/2001 vnitrostátním soudem představuje uplatňování unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, musí tento soud dodržovat požadavky vyplývající ze základních práv zakotvených v Listině, zejména pokud projednává opravný prostředek podle článku 43 nebo 44 nařízení č. 44/2001, jejichž cílem je zjistit, zda existuje důvod pro odmítnutí výkonu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. května 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 44, a ze dne 7. května 2020, Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, bod 55).

42 Je však třeba připomenout, že zásada vzájemné důvěry členských států má v unijním právu zásadní význam vzhledem k tomu, že umožňuje vytvoření a zachování prostoru bez vnitřních hranic. Tato zásada přitom zejména v souvislosti s prostorem svobody, bezpečnosti a práva ukládá každému z těchto států, aby až na výjimečné okolnosti vycházel z toho, že všechny ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva, která unijní právo uznává [posudek č. 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP) ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 191].

43 Při uplatňování unijního práva mohou být členské státy povinny na základě unijního práva předpokládat dodržování základních práv ze strany ostatních členských států, takže nejen že nemohou od jiného členského státu požadovat vyšší vnitrostátní úroveň ochrany základních práv, než zaručuje unijní právo, ale nemohou ani – až na výjimečné případy – ověřovat, zda tento jiný členský stát skutečně v konkrétním případě dodržel základní práva zaručená Unií [posudek 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP) ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 192].

44 Pouze v případě, že by výkon rozhodnutí v dožádaném členském státě vedl ke zjevnému porušení základního práva zakotveného v Listině, je tedy soud tohoto členského státu povinen, jak uvedl generální advokát v bodě 189 svého stanoviska, podle čl. 34 bodu 1 a článku 45 nařízení č. 44/2001 odmítnout výkon tohoto rozhodnutí, případně zrušit prohlášení vykonatelnosti tohoto rozhodnutí.

K článku 11 Listiny

45 Podle čl. 11 odst. 1 Listiny má každý právo na svobodu projevu, což zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.

46 Pokud se jedná o novináře nebo vydavatele a tiskové společnosti v důsledku zveřejnění článku v tisku, je svoboda projevu a informací zvláště chráněna v čl. 11 odst. 2 Listiny, podle něhož musí být respektována svoboda a pluralita sdělovacích prostředků.

47 Práva a svobody zakotvené v článku 11 Listiny nejsou absolutními výsadami, ale musí být nahlíženy ve vztahu k jejich společenské funkci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, La Quadrature du Net a další, C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 120 a citovaná judikatura).

48 Jak totiž vyplývá z čl. 52 odst. 1 Listiny, Listina připouští omezení výkonu těchto práv a svobod za předpokladu, že tato omezení jsou stanovena zákonem, respektují podstatu těchto práv a svobod a při dodržení zásady proporcionality jsou nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.

49 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 11 Listiny je jedním ze základních pilířů demokratické a pluralitní společnosti a je součástí hodnot, na kterých je podle článku 2 SEU založena Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. prosince 2016, Tele2 Sverige a Watson a další, C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970, bod 93, a ze dne 23. dubna 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, bod 48). Zásah do práv a svobod zaručených článkem 11 musí být proto v tomto kontextu omezen na to, co je nezbytně nutné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2001, Connolly v. Komise, C-274/99 P, EU:C:2001:127, bod 41).

50 Tak je tomu zejména v případě zásahů týkajících se novinářů a vydavatelů a tiskových společností s ohledem na význam tisku v demokratické společnosti a v právním státě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 1. prosince 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 113, a ze dne 29. července 2019, Spiegel Online, C-516/17, EU:C:2019:625, bod 72).

51 Kromě toho podle čl. 52 odst. 3 Listiny mají práva, která tato Listina obsahuje, stejný smysl a rozsah jako odpovídající práva zaručená EÚLP, což ovšem nebrání tomu, aby unijní právo poskytovalo širší ochranu [rozsudek ze dne 22. června 2023, K. B. a F. S. (Uplatnění *ex officio* v trestních věcech), C-660/21, EU:C:2023:498, bod 41].

52 Při výkladu článku 11 Listiny proto musí Soudní dvůr zohlednit odpovídající práva zaručená článkem 10 EÚLP, jak je vykládá Evropský soud pro lidská práva, jako práh minimální ochrany [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. března 2022, Autorité des marchés financiers, C-302/20,

EU:C:2022:190, bod 67, a ze dne 12. ledna 2023, Migracijos departamentas (Důvody pronásledování založené na politických názorech), C-280/21, EU:C:2023:13, bod 29 a citovaná judikatura].

53 Z ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že výjimky, kterým podléhá svoboda projevu, musí být vykládány restriktivně a že čl. 10 odst. 2 EÚLP ponechává jen malý prostor pro omezení svobody projevu v oblasti politické diskuse i v oblasti otázek obecného zájmu (v tomto smyslu viz ESLP, 17. prosince 2004, Pedersen a Baadsgaard v. Dánsko, CE:ECHR:2004:1217JUD004901799, bod 71; ESLP, 23. dubna 2015, Morice v. Francie, CE:ECHR:2015:0423JUD002936910, body 124 a 125, a ESLP, 17. ledna 2017, Tavares de Almeida Fernandes a Almeida Fernandes v. Portugalsko, CE:ECHR:2017:0117JUD003156613, bod 55).

54 Otázky obecného zájmu jsou takové, které mohou oprávněně zajímat veřejnost a vzbuzují její pozornost nebo ji podstatně znepokojují, zejména proto, že se týkají dobrých životních podmínek občanů nebo života společnosti. Do této kategorie spadají otázky týkající se profesionálního sportu (v tomto smyslu viz ESLP, 22. února 2007, Nikowitz a Verlagsgruppe News GmbH v. Rakousko, CE:ECHR:2007:0222JUD000526603, bod 25, a ESLP, 27. června 2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy v. Finsko, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, bod 171), a tedy i ty, které se týkají dopingu v profesionálním sportu.

55 V této souvislosti Evropský soud pro lidská práva zdůrazňuje zásadní úlohu tisku v demokratické společnosti, takže záruky, které je třeba tisku poskytnout, mají zvláštní význam. Tisk sice nesmí překračovat určité meze, zejména pokud jde o ochranu pověsti nebo práv jiných osob, má však povinnost sdělovat informace a myšlenky o všech otázkách obecného zájmu v souladu se svými povinnostmi a odpovědností. Pokud by tomu bylo jinak, tisk by nemohl plnit svou zásadní roli veřejného hlídacího psa. Při určování, jak to vyžaduje čl. 10 odst. 2 EÚLP, zda je dotčený zásah přiměřený sledovanému legitimnímu cíli, je tedy třeba přikládat velkou váhu zájmům demokratické společnosti na zajištění a zachování svobody tisku (v tomto smyslu viz ESLP, 23. září 1994, Jersild v. Dánsko, CE:ECHR:1994:0923JUD001589089, bod 31; ESLP, 21. ledna 1999, Fressoz a Roire v. Francie, CE:ECHR:1999:0121JUD002918395, bod 45, a ESLP, 16. června 2015, Delfi AS v. Estonsko, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, bod 132).

56 Tyto zásady se vztahují nejen na novináře, ale i na vydavatele tisku, kteří se plně podílejí na svobodě projevu a sdílejí povinnosti a odpovědnost uvedené v čl. 10 odst. 2 EÚLP (v tomto smyslu viz ESLP, 15. ledna 2009, Orban a další v. Francie, CE:ECHR:2009:0115JUD002098505, bod 47).

57 Ačkoli osoby poškozené pomlouvačnými výroky nebo jinými druhy protiprávního obsahu musí mít možnost podat žalobu na náhradu škody, aby byla poskytnuta účinná náprava proti poškození jejich dobré pověsti, musí každé rozhodnutí přiznávající náhradu škody za poškození dobré pověsti představovat rozumný vztah proporcionality mezi přiznanou částkou a danou újmou (v tomto smyslu viz ESLP, 15. února 2005, Steel a Morris v. Spojené království, EC:ECHR:2005:0215JUD006841601, bod 96; ESLP, 16. června 2015, Delfi AS v. Estonsko, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, body 110 a 131, a ESLP, 17. ledna 2017, Tavares de Almeida Fernandes a Almeida Fernandes v. Portugalsko, CE:ECHR:2017:0117JUD003156613, bod 77).

58 V tomto ohledu je třeba rozlišovat mezi uložením povinnosti ve prospěch právnické osoby a uložením povinnosti ve prospěch fyzické osoby, neboť útok na dobrou pověst fyzické osoby může mít dopad na její důstojnost, kdežto dobrá pověst právnické osoby takový morální rozměr nemá (v tomto smyslu viz ESLP, 15. února 2005, Steel a Morris v. Spojené království,

EC:ECHR:2005:0215JUD006841601, bod 94; ESLP, 19. července 2011, UJ v. Maďarsko, CE:ECHR:2011:0719JUD002395410, bod 22, a ESLP, 11. ledna 2022, Freitas Rangel v. Portugalsko, CE:ECHR:2022:0111JUD007887313, body 48, 53 a 58).

59 Nicméně je třeba připomenout, že Evropský soud pro lidská práva posuzuje přiměřenost zásahu na základě stejných kritérií ve vztahu k právnické i fyzické osobě (v tomto smyslu viz ESLP, 5. prosince 2017, Frisk a Jensen v. Dánsko, CE:ECHR:2017:1205JUD001965712, bod 55).

60 Pokud jde o přiměřenost sankce, jakékoli neoprávněné omezení svobody projevu s sebou nese riziko, že v budoucnu ztíží nebo ochromí mediální pokrytí podobných otázek. Důležitý je samotný fakt uložení povinnosti, i když má čistě občanskoprávní povahu a uložená sankce je menšího rozsahu (v tomto smyslu viz ESLP, 10. listopadu 2015, Couderc a Hachette Filipacchi associés v. Francie, CE:ECHR:2015:1110JUD004045407, bod 151, a ESLP, 25. února 2016, Société de conception de presse et d'édition v. Francie, CE:ECHR:2016:0225JUD000468311, bod 49).

61 Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je třeba postupovat s nejvyšší obezřetností zejména v případech, kdy jsou přijatá opatření nebo sankce takové, že odrazují tisk od účasti na diskusi o otázkách oprávněného obecného zájmu, a mají odrazující účinek na výkon svobody tisku ve vztahu k těmto otázkám (v tomto smyslu viz ESLP, 20. května 1999, Bladet Tromsø a Stensaas v. Norsko, CE:ECHR:1999:0520JUD002198093, bod 64, jakož i ESLP, 17. prosince 2004, Cumpănă a Mazăre v. Rumunsko, CE:ECHR:2004:1217JUD 003334896, bod 111).

62 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že výše náhrady škody v nepředvídatelné nebo vysoké výši ve srovnání s částkami přiznávanými ve srovnatelných případech pomluvy může mít odrazující účinek na výkon svobody tisku [v tomto smyslu viz ESLP, 7. prosince 2010, Público – Comunicação Social, S. A. a další v. Portugalsko, CE:ECHR:2010:1207JUD003932407, bod 55, jakož i ESLP, 15. června 2017, Independent Newspapers (Ireland) Limited v. Irsko, CE:ECHR:2017:0615JUD002819915, body 84 a 85].

63 Kromě toho s ohledem na zásadní úlohu tisku v demokratické společnosti a na záruky, které musí mít k dispozici v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 55 tohoto rozsudku, je tomu tak zpravidla v případě, kdy uložení povinnosti spočívá v přiznání náhrady škody poškozené osobě, která přesahuje skutečně vzniklou majetkovou nebo nemajetkovou újmu.

64 Takový odrazující účinek může mít i uložení povinnosti k zaplacení relativně nízké částky ve srovnání se standardy uplatňovanými ve srovnatelných případech pomluvy. Tak je tomu v zásadě v případě, kdy jsou přiznané částky značné ve vztahu k prostředkům, jež má povinná osoba k dispozici (v tomto smyslu viz ESLP, 15. února 2005, Steel a Morris v. Spojené království, EC:ECHR:2005:0215JUD 006841601, bod 96), ať už se jedná o novináře, nebo vydavatele tisku.

65 Pro účely posouzení přiměřenosti přiznané náhrady škody je navíc třeba zohlednit i další uložené sankce, jako je zveřejnění popření informací, oprava, nebo dokonce formální omluva, jakož i soudní náklady uložené povinné osobě (v tomto smyslu viz ESLP, 11. prosince 2012, Ileana Constantinescu v. Rumunsko, CE:ECHR:2012:1211JUD003256304, bod 49; ESLP, 10. listopadu 2015, Couderc a Hachette Filipacchi associés v. Francie, CE:ECHR:2015:1110JUD004045407, bod 152, jakož i ESLP, 27. června 2017, Ghiulfer Predescu v. Rumunsko, CE:ECHR:2017:0627JUD002975109, bod 61).

K výkladu čl. 34 bodu 1 a článku 45 nařízení č. 44/2001 ve spojení s článkem 11 Listiny

66 Z výše uvedených úvah vyplývá, že podle čl. 34 bodu 1 a článku 45 nařízení č. 44/2001 musí být výkon rozsudku, kterým se společnosti vydávající deník a jednomu z jejích novinářů ukládá povinnost zaplatit náhradu škody za nemajetkovou újmu, která vznikla sportovnímu klubu a jednomu z členů jeho lékařského týmu z důvodu poškození jejich dobré pověsti v důsledku informací, které o nich zveřejnil tento deník, odmítnut, pokud by vedl ke zjevnému porušení práv a svobod zakotvených v článku 11 Listiny.

67 Takové zjevné porušení článku 11 Listiny spadá do veřejného pořádku dožádaného členského státu, a proto představuje důvod pro odmítnutí výkonu uvedený v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001 ve spojení s jeho článkem 45.

68 Je na předkládajícím soudu, aby s přihlédnutím ke všem okolnostem projednávané věci, mezi něž patří nejen prostředky povinných osob, ale také závažnost jejich pochybení a rozsah újmy zjištěné v rozhodnutích dotčených ve věci v původním řízení, posoudil, zda by výkon těchto rozhodnutí s ohledem na kritéria uvedená v bodech 53 až 64 tohoto rozsudku vedl ke zjevnému porušení práv a svobod zakotvených v článku 11 Listiny.

69 Za tímto účelem přísluší předkládajícímu soudu ověřit, zda je náhrada škody přiznaná v těchto rozhodnutích zjevně nepřiměřená dotčenému poškození dobré pověsti, a tudíž může mít v dožádaném členském státě odrazující účinek na mediální pokrytí podobných témat v budoucnu nebo obecně na výkon svobody tisku, jak je zakotvena v článku 11 Listiny.

70 V této souvislosti je třeba upřesnit, že i když předkládající soud může zohlednit částky přiznávané v dožádaném členském státě za srovnatelný zásah, případný rozdíl mezi těmito částkami a výší náhrady škody přiznané v uvedených rozhodnutích není sám o sobě dostačující k tomu, aby umožnil mít automaticky a bez následného ověření za to, že tato náhrada škody je ve vztahu k dotčenému poškození dobré pověsti zjevně nepřiměřená.

71 Dále vzhledem k tomu, že ověření, které má provést předkládající soud, má za cíl pouze zjistit zjevný zásah do práv a svobod zakotvených v článku 11 Listiny, nemůže být spojeno s přezkumem meritorních posouzení provedených soudy členského státu původu, jelikož by se jednalo o přezkum ve věci samé, který je výslovně zakázán článkem 36 a čl. 45 odst. 2 nařízení č. 44/2001. V projednávané věci tedy předkládající soud zejména nemůže zkoumat, zda EE a Société Éditrice du Monde jednali při zveřejnění článku dotčeného ve věci v původním řízení v souladu se svými povinnostmi a odpovědností, ani zpochybnit závěry rozsudku Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) ze dne 24. února 2014 pokud jde o závažnost pochybení EE nebo Société Éditrice du Monde nebo rozsah újmy, která vznikla Real Madrid a AE.

72 S ohledem na otázky předkládajícího soudu je třeba ještě poznamenat, že jak vyplývá z bodů 58 a 63 tohoto rozsudku, nelze vyloučit, že tento soud bude s ohledem na všechny okolnosti projednávané věci nucen konstatovat existenci zjevného porušení svobody tisku vyplývajícího z výkonu rozhodnutí dotčených ve věci v původním řízení pouze ve vztahu k jednomu ze dvou žalobců nebo jednomu ze dvou žalovaných, kterých se tato rozhodnutí týkají.

73 V případě, že předkládající soud shledá, že došlo ke zjevnému porušení svobody tisku, měl by omezit odmítnutí výkonu těchto rozhodnutí v dožádaném členském státě na zjevně nepřiměřenou část přiznané náhrady škody.

74 Z výše uvedeného vyplývá, že na položené otázky je třeba odpovědět tak, že čl. 34 bod 1 a článek 45 nařízení č. 44/2001 ve spojení s článkem 11 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že výkon rozsudku, kterým se společnosti vydávající deník a jednomu z jejích novinářů ukládá povinnost zaplatit náhradu škody za nemajetkovou újmu, která vznikla sportovnímu klubu a jednomu z členů jeho lékařského týmu z důvodu poškození jejich dobré pověsti v důsledku informací, které o nich zveřejnil tento deník, musí být odmítnut, pokud by vedl ke zjevnému porušení svobody tisku, jak je zakotvena v článku 11 Listiny, a tedy k narušení veřejného pořádku v dožádaném členském státě.

K nákladům řízení

75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 34 bod 1 a článek 45 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ve spojení s článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie

musí být vykládány v tom smyslu, že

výkon rozsudku, kterým se společnosti vydávající deník a jednomu z jejích novinářů ukládá povinnost zaplatit náhradu škody za nemajetkovou újmu, která vznikla sportovnímu klubu a jednomu z členů jeho lékařského týmu z důvodu poškození jejich dobré pověsti v důsledku informací, které o nich zveřejnil tento deník, musí být odmítnut, pokud by vedl ke zjevnému porušení svobody tisku, jak je zakotvena v článku 11 Listiny základních práv, a tedy k narušení veřejného pořádku v dožádaném členském státě.

Podpisy.